

ОДИН ІЗ СИНІВ ПОДІЛЬСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Поділля — це чудовий край, безсумнівно, найкращий для тих, хто звідти родом. Саме на цій благодатній землі народилися і виростили люди, якими нині пишається вся Україна, — плеяда талановитих і цілеспрямованих постатей, котрі будують наше з вами сьогодення та майбутнє. Одним із наших славетних земляків є Радомир Іванович Кондратьєв — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, Почесний професор Хмельницького університету управління та права.

Дитинство і юність Радомира Івановича проходили в період колективізації та перших п'ятирічок. Війна своїм смертоносним крилом опалила його юність. А зрілі роки були повністю віддані державній та науковій роботі. Далі — перебудова, незалежність України, педагогічна діяльність... Можемо з повною впевненістю стверджувати, що життя Радомира Івановича є відображенням новітньої історії нашої країни.

Народився Радомир Іванович 14 серпня 1926 року в місті Ізяславі Хмельницької області у сім'ї вчителів. Його батько — Іван Степанович був ерудованою та освіченою людиною, вчителем математики від Бога. Не дивно, що саме йому довірили керівництво Плужнянською, а згодом — Бутовецькою школами Грицівського району нашої області. Батькам довелося працювати у різних шкільних закладах України. У 1922 році Іван Степанович викладав математику в Білогородській школі Ізяславського району, де в той час навчався мій прадід. Мати Радомира Івановича — Неоніла Інокентіївна викладала російську мову та літературу, була берегинею сімейного вогнища, хоча родина не мала постійного місця проживання. Домівка Кондратьєвих була там, де були потрібні їхні знання та педагогічна майстерність. Радомир Іванович виховувався в любові, але що таке дисципліна та порядок, знав змалечку.

Велику Вітчизняну війну Радомир Іванович зустрів у селі Паришеві Чорнобильського району Київської області, де на той час працювали його батьки. Він бачив жах окупації, смерть та безчинства фашистських загарбників.

У березні 1944 року вісімнадцятирічним юнаком Радомир Іванович був призваний до лав Червоної армії. Новобранці, яких розмістили в пустих казармах нещодавно звільненого Києва, спали на підлозі, чекали відправки на фронт. У той час, за спогадами Радомира Івановича, німецька авіація щонаочі бомбардувала місто. Від зенітних снарядів нашої артилерії на дахи київських будинків рясно з гуркотом сипався “металевий дощ”. Було тривожно, не спалося ...

Напередодні відправки у військові частини сталося несподіване. Серед новобранців виявили кількох хворих на тиф. Під час війни тиф у військах — це найстрашніша загроза. Відразу наклали карантин, пізніше дозволили повернутися додому у свої райони.

Далі був Бердичів, служба у 14 окремому учбовому мотоциклетному полку. Під час війни радянські мотоциклетні частини формувались за зразком німецьких. Це були швидкісні, надзвичайно рухливі невеликі підрозділи, добре озброєні. На вітчизняній техніці і на мотоциклах американських союзників навчався Радомир Іванович, готуючись до бойових дій. Але доля розпорядилась по-іншому. Після трьох місяців навчання його як відмінника бойової та політичної підготовки залишили в учбовому полку помічником командира взводу. Кожних три місяці він проводжав на фронт мотоциклетні екіпажі у складі мотоцикліста-розвідника та мотоцикліста-зв'язківця, знаючи, що не всі вони повернуться з тієї страшної війни.

Весна 1945 року прийшла з перемогою, новими надіями та мріями. Спогади про День перемоги живі і нині. У ніч на 9 травня в небо востаннє злетіли бойові та сигнальні ракети, лунали радісні вигуки, залпи гармат ... Це була радість зі сльозами на очах і гірким присмаком втрат бойових побратимів. З восьми односельчан, що разом з Радомиром Івановичем пішли на фронт, повернулися лише четверо.

До мирного життя повернувся не одразу. Службу в лавах Радянської армії продовжував до 1950 року, але вже в 52-му окремому учбовому танковому полку.

Нарешті демобілізація. Радомир Іванович обирає професію юриста і з цього непростого шляху не звертає протягом усього життя. У 24 роки він вступає до Львівського державного університету ім. І. Франка, набравши на п'яти іспитах 24 бали з 25 можливих.

Здобувши вищу освіту, з 1956 по 1961 рік працює на посадах помічника прокурора міста Тернополя, помічника прокурора Скалатської міжрайонної прокуратури, прокурора Лановецького, а пізніше — Тербовлянського районів Тернопільської області.

У 1962 році здійснюється його заповітна мрія — майбутній доктор наук вступає до аспірантури Ленінградського державного університету денної форми навчання. Саме тут під впливом видатних науковців того часу, професорів О. С. Пашкова, О. І. Корольова, О. С. Іоффе, Ю. К. Толстого та інших, Радомир Іванович сформувався як вчений-правник. У 1964 році він успішно захищає кандидатську дисертацію.

З 1965 року для молодого науковця розпочинається новий етап в особистому та професійному житті. Він повертається до одного з найстаріших у Східній Європі осередків правничої освіти — Львівського національного університету ім. І. Франка, в якому 17 років поспіль, з 1974 по 1991 рік, завідував кафедрою цивільного, а згодом трудового, земельного і аграрного права. З кожним роком накопичувався життєвий та науково-педагогічний досвід, примножувались здобутки і надбання: 1979 рік — відбувся захист докторської дисертації на тему: “Локально-правове регулювання трудових відносин” в Інституті держави і права Академії наук СРСР;

1981 рік — присвоєння вченого звання професора рішенням ВАК при Раді Міністрів СРСР.

У 1996 році Радомир Іванович Кондратьєв відгукнувся на запрошення ректорату Хмельницького університету управління та права (попередника сьогодняшнього вищого навчального закладу) і пов'язав своє подальше життя з рідним Поділлям. В університеті він очолює кафедру теорії та історії держави і права. Радомир Іванович заклав підвалини наукової школи університету, працюючи з 1996 по 2010 рік проректором з наукової роботи, першим проректором. У стінах юридичного факультету Хмельницького університету управління та права Радомир Іванович продовжує досліджувати проблемні питання трудового права, теорії та історії держави і права, філософії права.

Р. І. Кондратьєв — автор понад 100 наукових праць, у тому числі трьох монографій. Майже 50 років свого життя професор присвятив дослідженню проблем юридичної теорії та правозастосування. Безцінний досвід науковця Радомир Іванович передає молодим вченим, очолюючи редакційну колегію відомого в Україні часопису “Університетські наукові записки”, на сторінках якого публікуються результати наукових досліджень відомих учених України, Російської Федерації, Республіки Білорусь, Казахстану тощо. На сьогодні вчений є членом спеціалізованих вчених рад Львівського національного університету ім. І. Франка та Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

Кожний науково-педагогічний працівник та студент нашого університету пишається тим, що він може навчатись та працювати поруч з людиною, життєвий, практичний та науковий досвід якої є безцінним скарбом мудрості та професіоналізму. І традиційно кожного року студенти першого курсу юридичного факультету слухають першу в їхньому житті університетську лекцію — лекцію доктора юридичних наук, професора Радомира Івановича Кондратьєва.

Щиро вітаємо з ювілеєм, бажаємо Вам, Радомире Івановичу, й надалі доброго здоров'я, нових наукових здобутків, невичерпної творчої енергії. За все зроблене ми відповідаємо й відповідатимемо Вам щирою подякою та побажаннями подальшої удачі на життєвій ниві. Нехай щедра Подільська земля дарує Вам натхнення для творчості, а Ваша невтомна праця проростає паростками правди на славу України!

*О. М. Омельчук,
ректор Хмельницького
університету управління та права*

7 липня 2011 року виповнилося **70 років** Почесному ректору Хмельницького університету управління та права **Леонтію Іллічу ЧОРНОМУ**.

Народився Леонтій на Волочищині у 1941 році. Біографія Л. І. Чорного характерна для його ровесників, які жили і виховувалися за умов тогочасного суспільства, могли реалізовуватися і знайти своє місце у житті, трудовій та громадській діяльності.

Здобувши середню освіту, проходив школу виховання та мужності у Збройних Силах. Був добровольцем у закордонному відрядженні. Після служби навчався на історичному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка. Закінчивши університет, працював завучем Качанівської середньої школи Підволочиського району Тернопільської області. Ініціативність та вміння працювати з людьми були належно оцінені. Леонтія Ілліча обирають другим, а згодом і першим секретарем Підволочиського райкому комсомолу. Як вмілого організатора бюро обласного комітету партії рекомендувало на навчання у Вищу партійну школу, яку він закінчив з відзнакою.

У квітні 1973 року його обирають секретарем, а згодом другим секретарем Бучацького райкому партії. Коло службових обов'язків значно розширилось. Перед ним постало чимало справ господарського та соціально-культурного характеру.

Працездатність, компетентність, повага до людей, вміння організувати однодумців на виконання важливих проблем були відмічені керівництвом. Леонтію Іллічу запропонували надалі працювати в апараті обкому партії. Він наполегливо працював над собою, постійно удосконалював кваліфікацію, розширюючи свій кругозір. Потяг до наукових досліджень не залишився поза увагою. Його рекомендували на навчання в аспірантуру Академії суспільних наук, де захистив кандидатську дисертацію з національного питання.

Працював викладачем у Київській партійній школі, а потім повернувся на рідну Хмельниччину, де волею долі пов'язав подальше життя з організацією вищої юридичної освіти подолян. У 1992 році Л.І. Чорний разом з Василем Климовичем Андрушком, взяв активну участь у створенні Хмельницького філіалу Одеського відкритого університету (попередника сьогоденного ВНЗ) і став його першим керівником. Очолюючи ВНЗ з липня 1992 по листопад 1995 рр., за активного сприяння Хмельницької обласної ради, Хмельницької обласної облдержадміністрації, Хмельницької міської ради, керівників підприємств та установ Л. І. Чорний доклав значних зусиль для створення належної інфраструктури навчального закладу, який пройшов ліцензування на здійснення освітньої діяльності з підготовки спеціалістів з повною вищою освітою за III (третьім) рівнем.

У 1995 р. Л. І. Чорний вніс на розгляд сесії Хмельницької обласної ради пропозицію про створення на базі філіалу, який мав статус приватного, державного вищого навчального закладу з передачею в спільну власність територіальних громад області всього майна і коштів, які були на рахунках філіалу. Хмельниччина отримала вищий навчальний заклад комунальної власності, а випускники – дипломи державного зразка.

На клопотання обласної ради, обласної державної адміністрації за погодженням з Міністерством освіти, Міністерством економіки, Міністерством фінансів та Міністерством праці Кабінетом Міністрів України постановою від 4 серпня 1995 р. № 606 створено Хмельницький інститут регіонального управління та права (зараз – Хмельницький університет управління та права).

Після реорганізації ВНЗ разом з В. К. Андрушком упродовж листопада 1995 – серпня 2000 рр. Л. І. Чорний працював співдиректором інституту. З квітня 2002 по червень 2006 рр. та з грудня 2008 по травень 2009 рр. виконував обов'язки ректора університету.

У травні 2009 р. Хмельницький університет управління та права акредитований за IV (четвертим) рівнем. Завершився найскладніший і найвідповідальніший етап становлення державного Хмельницького університету управління та права.

Секрет успіху Л. І. Чорного в тому, що він ніколи не відступав перед труднощами, у своїх діях завжди був відповідальним та постійно плідно працював. Це і нині допомагає Леонтію Іллічу мобілізувати свій потенціал на вирішення проблем навчання і виховання студентів.

У такий славний ювілей хочеться висловити слова вдячності Вам, шановний Леонтію Іллічу, за той неоцінний внесок, який Ви здійснили у справі створення нашого вищого навчального закладу, а також побажати Вам міцного здоров'я і довголіття, нехай Вас та Вашу родину супроводжують тільки добро та благополуччя, а Бог благословляє всі ваші наміри.

“ЖИТЕЙСЬКЕ МОРЕ” ВІКТОРА КОЛГАНА

У кожному навчальному закладі є свої традиції, свої легенди. Така легенда і на юридичному факультеті Хмельницького університету управління та права — це Віктор Павлович Колган. Його ім'я викликає у студентів гаму почуттів: повагу, страх, захоплення ...

Цей сивий чоловік, невисокого зросту, суворої зовнішності, своїм “рентгенівським” поглядом ніби бачить наскрізь. Від нього не заховається підлість, боягузливість, брехня. За зовнішньою стриманістю не кожний відчує батьківську турботу про студента і прагнення виховати Людину — чесну, віддану справі, відповідальну за себе, своїх близьких, за свою Батьківщину, служінню якій віддавав і віддає свої сили, енергію, своє життя Віктор Павлович.

Народився Віктор Павлович 9 липня 1941 року в селі Стрільцівка Міловського району Луганської області. Він не любить говорити про своє дитинство. Його та молодшого брата виростила бабуся. Закінчивши 8 класів Калмиківської неповної середньої школи, рік працював, а потім продовжив навчання в Новострільцівській середній школі. Відчайдушний, сміливий хлопець зазнав голоду, злиднів. Він не відзначався зразковою поведінкою і дуже часто балансував на межі закону, як багато інших підлітків, чиє дитинство опалила і чиї долі поламала війна. Але була у нього мрія і нестримне бажання навчатися в морехідній школі.

Щоб вступити до “мореходки”, потрібно було одне — міцне здоров'я. Жорсткі випробування з фізичної підготовки та витривалості недаремно стали вступними іспитами, адже море шанує сильних.

У 1959 році Віктор Павлович стає курсантом морехідної школи міста Жданова, нині Маріуполя Донецької області. Один рік навчання в омріяному навчальному закладі — і молодий матрос 1 класу працює на судні “Нарин”, що переправляє вантаж маршрутом “Севастополь — Балаклава”. Згодом Віктор Павлович — котельний машиніст та механік на торгових судах Азовського управління Чорноморського державного морського пароплавства. Одночасно продовжує заочне навчання у Ростовському морехідному училищі ім. Седова.

Особливі спогади залишилися про роботу на аварійно-рятувальному буксирі “Мінгрелець”, який з порту виходив у море під час шторму на сигнал “S.O.S.”. Під час однієї операції, рятуючи французьке торговельне судно з тоннами пшениці, машиніст Віктор Колган опинився за бортом. Довге перебування у холодній воді (а був тоді листопад) стало причиною важкого запалення легенів. Тривале лікування — і Віктор Павлович знову виходить у море: працює на судах “Мала земля” та “Академік Вернадський”.

Знову безмежний простір, сила стихії проти сили духу людини ... Тільки море, небо і місячна доріжка ... Це відчуття свободи залишилося в душі Віктора Павловича назавжди.

Звільнившись за станом здоров'я, Віктор Павлович працює на Маріупольському металургійному комбінаті імені Ілліча в ремонтно-монтажному цеху монтажником-зварювальником. Уявити собі складність, небезпечність і романтику цієї роботи можна, переглянувши кінофільм “Висота”.

Віктор Павлович був секретарем комсомольської організації комбінату. Прямолінійний, завзятий, наполегливий, — його не можна було не помітити. У 1963 році молодий чоловік отримує пропозицію навчатися і направлення Донецького обласного комітету комсомолу в Донецьку середню спеціалізовану школу міліції, яку закінчує у 1965 році і починає працювати в Маріупольському міському управлінні внутрішніх справ. Будучи позаштатним завідувачем кабінету криміналістики, він остаточно вирішує пов'язати свою долю саме з професією

експерта-криміналіста. Працюючи на посадах експерта, старшого експерта, заочно закінчив у 1972 році Київську вищу школу МВС СРСР.

У 1980 році з посади начальника експертно-криміналістичного відділу (ЕКВ) УВС міста Маріуполя Міністерством внутрішніх справ УРСР був відряджений в УВС Хмельницької області.

4 грудня 1981 року на підставі наказу МВС УРСР в УВС Хмельницької області, у зв'язку зі змінами штатів і розділенням оперативно-технічного відділу УВС на експертно-криміналістичний і відділ зв'язку створений експертно-криміналістичний відділ із штатною чисельністю 7 чоловік. Першим начальником цього підрозділу був підполковник Колган Віктор Павлович. Поступово збільшувалась штатна чисельність підрозділу, добиралися спеціалісти — експерти з різних напрямів службової діяльності для ефективного забезпечення розслідування та розкриття злочинів, поступово підвищувалась їхня майстерність, накопичувався досвід, удосконалювалась матеріально-технічна база.

Під час керівництва Віктора Павловича в ЕКВ УВС Хмельницької області започаткована і впроваджена в життя нова напівавтоматизована система дактилоскопічного пошуку “Слід”. Поділитися напрацюваннями та запозичити досвід у цьому напрямку роботи до хмельничан приїжджали фахівці з інших регіонів колишнього Радянського Союзу.

З теплою, вдячністю та любов'ю про Віктора Павловича згадує його наступник — начальник науково-дослідного експертно-криміналістичного центру (НДЕКЦ) УВС Хмельницької області Дуда Віктор Іванович, який після Волгоградської Вищої слідчої школи в 1984 році був направлений до Дунаєвського районного відділу міліції на посаду експерта-криміналіста. Віктор Павлович побачив у ньому гарного спеціаліста і чудову людину, тому в 1987 році сприяв переведенню в Хмельницький ЕКВ УМВС. Віктор Павлович запам'ятався колегам вимогливим до себе й до інших, надзвичайно відповідальним. Вимагаючи бездоганного виконання службових обов'язків, він розумів сімейні та побутові проблеми своїх підлеглих і завжди був готовий прийти на допомогу. Вражала його витривалість і працездатність. Його робочий день не обмежувався часовими рамками, бо частими були виїзди на місце подій у райони, декілька днів поспіль без сну і відпочинку. Всі знали, що присутність Колгана гарантує швидке розкриття злочину. У нього не було нерозкритих справ. На місці події він, незважаючи на високу посаду й офіцерський чин, ставав навколішки поруч з молодими лейтенантами, і, засукавши рукави, працював, шукаючи сліди злочину або рятуючи чийсь життя. Колеги жартували, мовляв, Віктору Павловичу потрібно пошити наколінники, щоб зручніше було працювати. Сам він мав надзвичайне почуття гумору, яке допомагало колективу в суворих буднях.

Працівники НДЕКЦ згадують Віктора Павловича як гарного господаря, людину слова і честі.

У 1992 році на долю Віктора Павловича випало важке випробування. Він постраждав під час виконання службових обов'язків. Близько двох років боровся за своє життя, за можливість ходити, за право працювати далі. Доля подарувала йому життя, але він більше не міг займатися улюбленою справою. У 1995 році Віктор Павлович був звільнений з ОВС. Ще довгий час його колеги запрошували на місце події та отримували кваліфіковану допомогу. Полковник Віктор Колган був, як завжди, у строю. За сумлінне виконання службових обов'язків Віктор Павлович неодноразово був відзначений державними та відомчими нагородами.

У 1995 році Василь Климович Андрушко, співдиректор молодого, нещодавно створеного Хмельницького інституту регіонального управління та права, нині університету, запросив Віктора Павловича на роботу. Правовий вищий навчальний

заклад не міг функціонувати без кримінально-правової спеціалізації. Віктор Павлович був одним із кращих експертів-криміналістів Радянського Союзу, але розпочати викладацьку діяльність погодився не одразу. Все спочатку, з нуля: навчальні плани, обладнання кабінету криміналістики, фотолабораторія, усвідомлення того, що ти — ВЧИТЕЛЬ ..., що перед тобою сотні юнаків і дівчат, яким так хотілося передати свій досвід, навчити захищати себе і своїх близьких... Сотні юнаків і дівчат, для яких “Колган” — це прізвище Вчителя з великої літери і назва його предмета.

Чим живе зараз ця дивовижна людина? На що сподівається? У що вірить? Чи не зламало його життя?

Він — справжній чоловік: відповідальний, сміливий, чесний, турботливий.

Вірить у справедливість і в людську гідність, залишаючись вірним своїм життєвим принципам.

Він не розуміє, як можна, посміхаючись в очі, вдарити у спину; не виконати справу, яку розпочав; як можна зрадити дружбі і Батьківщині, яка завжди залишається Батьківщиною — холодною і лагідною, суворою і рідною, попри всі владні експерименти ...

Віктор Павлович Колган — Людина у повному розумінні цього слова. Його можна любити або не любити, його можна не розуміти, але він заслуговує на велику повагу і шану. Його почуття, як і всі таємниці його життя, зберігаються у глибині великої душі, наче на дні моря, омріяного, безмежного, яке загартує і дає відчуття свободи ...

Наталія Тітова

кандидат історичних наук

9 липня 1941 року відсвяткував свій ювілей доцент кафедри кримінального права та процесу Хмельницького університету управління та права КОЛГАН Віктор Павлович.

Прийміть щирісердечні вітання з **70-річчям** від дня народження.

Ваш професіоналізм, багаторічна послідовна та наполеглива праця здійснили вагомий внесок у розвиток нашого університету, забезпечили повагу серед колег. Ми пишаємося тим, що нам випала можливість працювати з Вами і досягати спільно професійних висот.

Нехай доля шле Вам добро і щастя, міцне здоров'я та достаток, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на Вашому життєвому шляху. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищає Вас від негараздів, а в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених корисними справами і земними радощами років. Живіть довго, в щасті, благополуччі та при доброму здоров'ї.

У вересні 2011 року відсвяткувала свій гарний ювілей доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Заслужений юрист України **НИЖНИК Ніна Романівна**. Про таких людей, як Ніна Романівна, можна говорити дуже багато гарних слів. Адже ювілярка — це не тільки відомий науковець, але й талановитий організатор юридичної освіти України. Адже її внесок у становлення та розвиток юридичної науки, а також у підготовку кадрів найвищої кваліфікації та розвиток правничої освіти є неоціненним. Гарний життєвий шлях пройшла ювілярка і сьогодні користується заслуженим авторитетом та повагою.

Шановна Ніно Романівно, колектив університету, редакційна колегія часопису “Університетські наукові записки” висловлюють щирі слова добра та благополуччя. Зичимо Вам добробуту, миру й достатку, щирості від людей. Нехай Ваш життєвий досвід, мудрість, наполегливість та працелюбність надалі слугують прикладом Вашим вихованцям. Пам’ятайте, що благодатна подільська земля та вдячні подоляни пам’ятають внесок, який Ви зробили і продовжуєте робити для становлення юридичної освіти на Хмельниччині.

Видатна вчена, — фундатор вітчизняної школи фінансового права, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України **Лідія Костянтинівна ВОРОНОВА** 5 жовтня 2011 року відсвяткувала поважний **80-річний ювілей**.

Юридичній громадськості ювіляр відома своєю активною науковою діяльністю. Не випадково, що до святкової події також було приурочено міжнародну науково-практичну конференцію з фінансового права, яка відбулася під егідою тих установ і закладів, які пов’язані з ім’ям Л. К. Воронової: Національної академії правових наук України, Національного університету ДПС України, Науково-дослідного інституту фінансового права. Вітали свого вчителя, колегу та друга представники численних наукових і навчальних закладів, органів державної влади України й інших держав.

Приєднуємося до сердечних привітань, пишаємося тим, що маємо змогу слухати лекції та виступи не просто педагога, який вміє зробити важкі речі легкими, а й людину, до якої понад 40 років, присвячених науці, завжди тягнуться студенти, аспіранти, кандидати та доктори наук.

Лідіє Костянтинівно, нехай повага та щира вдячність колег і багатьох учнів буде якісним показником Вашої безперервної праці. Зичимо міцного здоров’я, подальших творчих та наукових злетів, робочого духу і гарного настрою.

